

Szerkesztési iroda:

Nagybecskerek, Zápolya-n. 1.
Kovács lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-n. 1.
Kovács lap hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felhívásokat inté-
zendők.

Telefon: 3188

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAUER LAJOS

Előfizetési árak:

Egyszer	24 K
Félévre	48 K
Negyedévre	8 K
Egy hónap	8 K
Egy év	8 K

Hirdetések

Kiadóhivatalban fogadtak
az el. Azonkívül az országos
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével minden nap
szombat és szombatnapon

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam 53. szám.

Szerda március 5.

A munkapárt győzelme. — Nincs általános sztrájk.

A győzelmes nap. — A szociáldemokrata-párt kiáltványa. Helyreállt a nyugalom.

— márc. 5.

A tegnapi nap a kormány és a munkapárt fényes győzelmi napja. Erdemes a tegnapi napnak képét megörökíteni, mert ez a kép mutatja a munkapárt győzelmét teljes mértékben.

Ime a győzelmes nap képe:

A parlamentben az emelvényen Tisza István gróf, a képviselőház elnöke. Az első jobboldali vörös bársony támlásszéken Lukács László miniszterelnök. A jobboldali padosok zsufolásig megtömve, de — és ez a mai nap rendkívüli eseménye — sűrűn megteltek a baloldali padosok. De itt még nincs vége a esodának. Szokott helyen áll az ellenzék vezére, Apponyi Albert gróf és ismert éreces hangján, de a rendesen nyugodtabban, ismert gesztusaival bírálja a választójogi törvényjavaslat részleteit. Szemmelátható benne az igyekezet, hogy érvelésének nyugodtságával igyekezzék meggyőzni ellenfeleit és e célból már az általános vitánál erősen belemérül a részletekbe és a statisztikai adatokba.

Ha krónikát akarnánk írni a tegnapi ülésről, még azt is kénytelenek volnánk hozzátenni, hogy Apponyi tegnapi beszédének nem volt meg a szokott külső hatása. A jobboldalon és baloldalon egyforma udvarias figyelemmel hallgatják és elvtársai nagyon ritkán szakították félbe egy-egy halk helyeslést vagy tetszést kifejező felkiáltással.

Még néhány részlet. Apponyi szabályszerűen jelentkezett szólásra a baloldali jegyzőnél. Ő volt a választójogi vita első kontraszónoka, aki nyomban az előadó bevezető beszéde után állott fel, miután a jegyző az elnök kérdésére: szólásra ki kövtezik? őt hívta fel. Hozzá kell tennünk a teljes igazság kedvéért, hogy az ellenzék — lehetnek vagy nyolevanan — csak akkor vonult be a folyosókról a terembe, amikor az előadó végzett felszólalásával és nyomban Apponyi beszéde után ismét kivonult. De ez a körülmény mit sem változtat a következő tényen:

1. Az ellenzék tegnap nagy, mondhatni teljes számban résztvett a parlament ülésén és a választójogi reform általános vitájában.

2. Az ellenzék első szónoka maga Apponyi Albert gróf volt, aki a kormány javaslatát érdemben és igen tüzetesen bírálta.

Ezekkel a tényekkel az egész szövetkezett ellenzék maga ismerte be, hogy végzetes taktikája, melyet a múlt év június 4-ike óta követett, elhibázott volt és teljesen esődöt mondott. Az ellenzék tegnap ünnepélyesen letért a folyton hirdett parlamenti sztrájk alapjáról.

Ez kétségkívül örvendetes jelenség, mert hisz nemcsak a kormánynak és a munkapártnak, de az egész józan közvéleménynek az volt kezdettől fogva az ál-

laspontja, hogy az ellenzék hagyjon fel a gyermekes és céltalan daccal és teljesítse kötelességét benn a parlamentben.

Lukács László miniszterelnök, aki Apponyi után felszólt, ennek a felfogásnak nyomban kifejezést is adott és kifejezte azt a reményét is, hogy e mai kísérlet után az ellenzék rövidesen fel fogja venni teljesen a rendes parlamenti működés fonálát.

Ime, ezek a tegnapi nap elévülhetetlen tanulságai. De a legnagyobb tanulságot mégis a munkapárt számára hozta meg. Meggyőződhetett róla, hogy egységgel, kitartással, elhűséggel mielőbb eredményeket lehet elérni. A koalíció egész harci taktikája esődöt mondott. Akiben volt még kétség aziránt, hogy ennek a parlamentnek, ennek a többségnek a hivatása és kötelessége megalkotni a parlamenti reformot, véglegesen biztosítani és intézményekkel körülbástyázni a parlamenti alkotmányos rendet, azt tegnap maga az ellenzék, maga Apponyi Albert gróf győzte meg kétségeinek teljes hiábavalóságáról.

Az az érzésünk, hogy az izgalom már elérték tetőpontjukat, most már enyhébb, esendesebb napok jönnek a magyar politikába. Lehet ugyan, hogy még viharral és vészszel kell a kormány és a párt hajójának megküzdeni, de a tegnapi nap tanulságai után egészen nyugodtan vagyunk: a párt rendíthetetlen kötelességérzettel és semmi veszélytől meg nem riadó bátorsággal fogja a harcokat végigvivni. A tegnapi nap a munkapárt győzelmi napja volt és a döntő csata után nincs mit tartanunk a következő ütközetektől.

Nincs sztrájk. — A szociáldemokrata-párt kiáltványa.

A tegnapi győzelmes napnak egyik legszebb eredménye még az, hogy a szociáldemokrata-párt elállott az általános sztrájkjától.

Tegnap délután még lázas izgalomokat élt Budapest lakossága, mert úgy volt, hogy az általános sztrájk kitör. Egyre-másra keringtek a hírek, hogy a sztrájk délután hat órakor megkezdődik s az éjjeli munkások már nem állanak munkába.

Az izgalom nőttön-nőtt a fővárosban s az utcákon mindenfelé óriási ember-sereg hullámozott a katonatáborok között nyugodtan és csöndesen s még az általános választói jogot se éltették. A katonaság, rendőrség tétlenül nézte a hullámozó tömeget, mely az idő haladtával egyre izgatottabb lett.

Elmúlt már hat óra, sőt elűtötték az órák a hetet is s még semmi híre nem volt a sztrájkknak. Háromnegyed nyolc óra felé azután elröppent a hír, hogy a szociáldemokrata-párt elállott a sztrájkjától.

Eleinte nem akarták elhinni s a tömeg kíváncsisága ostromolta azokat, akik valamelyest többet tudtak. Csakhamar azután megjelentek a szociáldemokrata-párt röpirvei, amelyek kiáltványszerűleg közli elhatározását a sztrájkokról.

A párt kiáltványa a következő:

Munkások! Elvtársak!

A szociáldemokrata munkások készen állottak arra, hogy életüket, szabadságukat, intézményeiket — mindenüket kockára vessék a Tisza-választójog megbuktatásáért és az általános, egyenlő, titkos választójog kivívásáért. A mai politikai helyzetben ezt a célt csak az utcai és parlamenti forradalom egybekapcsolódása érhetne volna el. A parlamenti ellenzék tiltakozott a választójogi javaslat tárgyalása ellen s utána kivonult a képviselőházból. Ez az eljárás tiszteltreméltó és nyomós politikai okokból fakadt s avval a hatással járt, hogy a parlamenti harc egyelőre ezzel a tiltakozással befejeződött. Parlamenti harc nélkül eredménytelen maradna az utca bármilyen hősiessége és önfeláldozó küzdelme s csak arra volna jó, hogy a kormány a munkások halomralövéseivel meggyöngítse az általános választójog leghatalmasabb táborát: a szociáldemokrata-pártot és vérontással visszavesse a munkások küzdelmét. Nagy felelősségünk tudatában ilyen körülmények között és ebben a pillanatban a tömegsztrájk fegyverének alkalmazásától egyelőre el kellett állanunk.

Amilyen parancsoló kötelesség mindannyiunk számára, hogy a népjogokért mindannyian mindent kockára vessünk, ha remélhetjük, hogy a vérrel öntözött talajból szabadságunk fája sarjadzik ki: olyan erkölcsi bűn és politikai hiba volna ebben a pillanatban a Mannlicherék és gépfegyverek elé vezetni a népet. Amit a Tisza-parlament megszavaz, az nem törvény. Bármint határoznak is ott, az nem jelenti a választójogi kérdésnek még csak időleges elintézését sem.

A szövetkezett ellenzéki pártok hivatalos szónoka e pártok nevében a képviselőház ülésén fogadalmat tett arra, hogy a Tisza-javaslat törvénybeiktatása az ellenzéki pártokat egy percig sem fogja megállítani abban a lántoríthatatlan munkában, amelynek célja, hogy a szociáldemokrata-párt és a szövetkezett ellenzéki pártok között létrejött megállapodás értelmében egy komoly, őszinte, demokratikus választójog iktattassék törvénybe.

Az ellenzéki pártoknak a becsületes választójog megvalósításáért való küzdelme tehát tovább folyik és a szociáldemokrata-párt ebből a küzdelemből minden formában kiveszi a részét. Kiveszi különösen azért, hogy a politikai tömegsztrájk előkészületeit még az eddiginél is intenzívebb és alaposabb munkával folytatja, hogy az egész munkásosztály forradalmi hangulatát és a munkásság anyagi felkészültségét még inkább megerősíti, úgy, hogy a politikai tömegsztrájkot abban a pillanatban hirdesse ki, amelyet a munkások bizalmiférjai, nem pedig Tisza gépfegyverei tartanak alkalmasnak.

Az elvtársak folytassák lankadatlanul a sztrájk előkészületeit! Semmiféle provokációnak ne üljenek fel. Szociáldemokrata munkások fegyelmével és forradalmi elszántságával vigyük tovább az általános, egyenlő, titkos választójogért való harcunkat!

Testvéri üdvözléssel
A szociáldemokrata-párt
vezetősége.

A szociáldemokrata-párt kiáltványa, melyet sok ezer példányban osztó-

gattak az utcákon, egyszerre elült az izgalom s helyreállott a nyugalom. Az utcák csakhamar kiürültek, az emberek hazamentek s esőnd lett mindenfelé.

Ma reggel már nem volt katonaság az utcákon, csupán csak a csendőrökkel megerősített rendőrörszemek cirkáltak. Egyébként a főváros visszanyerte rendes képét.

A Nemzeti Munkapártban, ahol nagy örömmel fogadták az eseményeket, tegnap este folytatták a választói javaslat tárgyalását s azt általánosságban el is fogadták.

Az ellenzékiek a pártkörökben gyűltek össze, de nem sokáig maradtak együtt. Egyrésziük vacsorára gyűlt, másrésziük pedig elutazott a fővárosból s a politikai küzdőterén most csak a győzelmes munkapárt van.

A munkáskertek.

Bielek Vilmos megyei aljegyző előadása a nagybecskereki szabadliceumban.

— márc. 5.

VII.

Torontálvármegye.

Torontálvármegye alispánja, Jankó Ágoston 1909-ben munkáskertek létesítéséhez a Máv. igazgatóságától a törvényhatósági bizottság támogatásával 4 és fél hold területet bérlet. A területet 32—200 négyszögöl nagyságú kertre felosztva, helybeli munkásoknak adta bérbe évi 7 kor. bér mellett. Dacára annak, hogy a kertek csak a legszükségesebb felszereléssel vannak ellátva és különösen az első évben az időjárás sem kedvezett a kerti munkáknak, a bérlők elég szép anyagi haszonra tettek szert. A szegény munkásosztályhoz tartozó bérlők szabadidejüket felhasználva, szeretettel és mindig több szakértelemmel művelik kertjeiket. Érdekes tanulságot nyújtott, hogy a bérlők a kertészetben mily jártasságra tettek szert.

Kezdetben, egyesek kivételével, a bérlők a finomabb konyhabetemények termesztésétől idegenkedtek. Rövid időn belül, anélkül, hogy utmutatásban részesültek volna, egymástól ellesték és megtanulták a nemesebb fajta konyhabetemények termesztésének módját.

Virágok ültetésével eleinte szintén nem foglalkoztak, mert sajnálták a területet a kerti beteményektől elvonni. Ma már a kerteskék és utak széleit ügyesen kihasználják és virágokkal szegélyezik. Sok fajta és színű virág lélekemelő látványt nyújt.

A bérlők kertjeikhez szeretettel ragaszkodnak és alig van család, mely időközben kerti bérletét elhagyta. A helyi munkások között a kiskert-intézmény már átment a köztudatba és minden felszólítás nélkül önként jelentkeznek. Ha a mostoha területviszonyok és az anyagi erő hiánya nem okoznának szinte leküzdhetetlen nehézségeket, a kiskertek száma már több százra rugna. Ez a szeretet élénken bizonyítja, hogy a kiskert-kultúra éppen a mi munkásnépünknek, amelylyel vele születik a termőföldhöz való ragaszkodás, nagyon megfelelő és kívánatos, hogy a gyári és ipari vállalatok, erkölcsi testületek és egyesületek segítségével az egész vármegyében meghonosodjon.

A nagybecskereki munkáskerttelepen elért kedvező eredmény folytán ez év tavaszán kísérli meg Torontálvármegye alispánja a munkáskerteket a vármegye több községében meghonosítani.

Egyelőre Zsombolyán, Nagyszentmiklóson és Nagykikindán vált szükségessé a kerttelepek létesítése.

Ezek a helyeken elsősorban az ipari vállalatoknál alkalmazott munkások, másodsorban a szegény mezőgazdasági munkások és napszámosok fognak a kertek jótéteményeiben részesülni.

Nagykikindán a város vezetősége az intézmény üdvösségét átérzve, már hozzá is fogott a munkához. A legrövidebb időn belül megkezdődik a kertek kiosztása.

Nagyon kívánatos volna, ha a közigazgatási hatóságok által létesített kert-

telepeken kívül az egyes vállalatok a munkásaik részére saját erejükkel rendeznének be kerttelepeket.

A vállalatoknak a közigazgatási hatóság, amennyire módjában áll, szívesen segítségére lesz.

Budapest.

A székesfőváros törvényhatósága az 1909. évi április 7-ikén tartott közgyűlésében a tanácsot a munkáskerttelepek tanulmányozására és létesítésére hívta fel.

Ezen felhívás folytán a tanács hozzáfogott a munkához. Kezdetben nem csekély nehézségbe ütközött, míg sikerült az első kísérletként létesített bérkerttelep céljaira az összes követelményeknek megfelelő területet találni.

A székesfőváros a telep berendezésénél teljesen eltért a Németországban divó egyenesvonalu felosztásoktól s változatos, hajlott vonalú utakkal igyekezett a telepek a sablontól eltérő tetszetősebb külsőt adni.

A kertek nagysága 100—200 négyszögöl között fog váltakozni. A telepet fiuk és leányok részére terjedelmes játszótérrel látták el.

A játszótérek szomszédságában talált elhelyezést a felügyelői lak. Ennek földszintjén lesz a tágas étkezőhelyiség, az aival összefüggésben lévő alkoholmentes kantinnal, továbbá a fedett terrázzokkal, amelyek a telepen tartózkodó bérlőknek, akik nem kívának maguknak lugast építtetni, eső ellen nyújtanak védelmet. A szükséges raktárt, illetve kertészeti cikkek árusítására szolgáló helyiséget szintén ezek szomszédságában helyezték el. A felügyelői lak szomszédságában nyert elhelyezést a napfürdőre szolgáló homokos térség, amelyeket magas sövényvel és deszkakerítéssel kerítenek körül a férfiak és nők részére egymástól szigorúan elkülönítve. Ezen terület szélén nyertek elhelyezést a zuhanykamrák, számszerint 3 db a férfiak és 3 db a nők részére.

Ezen, a telep központját képező elrendezés körül csoportosulnak a kertek, változatos elrendezésben. A terv szerint a Kőrösi Csoma-utcai telepen előrelátólag 275 db kert kerülne bérbeadásra.

A munkáskerteknek oly tükrét öhajtottam nyújtani, amely az intézmény elsőrangú szociális jelentőségét mutatja. Az intézmények megvalósításánál kellő jóakarattal a társadalom minden rétegének egyaránt ki kell venni a részét. A nagyközönségnek anyagi és erkölcsi támogatással, a gyári vállalatoknak, egyesületeknek és a hatóságoknak az eszme terjesztésével és a kerttelepek létesítésének nehéz, de gyümölcsöző munkájával. Fogadják az intézményt rokonszenvvel és szeretettel és ha bármikor alkalom nyílik, mozdítsák elő az eszme megvalósítását a munkásosztály és ezzel együtt valamennyiünk érdekében.

(Vége.)

HIREK.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügy-miniszter S. Tóth István nagybecskereki kir. törvényszéki jegyzőt a nagybecskereki királyi járásbírószághoz helyezte át.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Barth Károly nagybecskereki pénzügyi díjnokot a nagybecskereki pénzügyigazgatóságához végrehajtóvá nevezte ki.

— **A kulturegyesület mesemondó-délutánja.** A Torontálvármegyei Közművelődési Egyesület március 8-ikán délután tartja ezidei utolsó mesemondó-délutánját, amely alkalommal Bakálovich Dóra áll. elemi iskolai tanítónő a magas Tátrát fogja ismertetni vetített képek kíséretében az állami elemi iskolák IV., V. és VI. osztályu növendékeinek.

— **Gazdaköri tiszteletbeli tagok.** Mint Kiskomlósról jelentik, az ottani gazdakör f. hó 2-ikán tartott közgyűlése alkalmával Marton Andor vármegyei gazdasági egyesületi főtátrát és Szauer Mátyás gazdasági egyesületi előadót egyhangú lelkesedéssel a kör tiszteletbeli tagjaivá választotta meg.

— **Aranymisés prépostplébános.** Dettrich Károly d. e. prépostplébános március 11-én mondja aranymiséjét, amely alkalommal Detta község polgársága nagy ünnepekre készül. Lichtfusz Károly prépostplébános 1839. évi november hó 2-ikán született Bécsben és ma 75 esztendő. Pappá 1863. évi március hó 11-ikén szenteltetett. Mint segédlelkész Károlyfalván, Verseczen, Glogonban, Perjámoson és Karánsebesen, mint adminisztrátor Mehádián, mint plébános Ujmoldován működött, 1890. évi augusztus 26-ikán pedig dettai plébános, majd 1902-ben prépost lett.

— **Uj gazdakör.** A uréházán a torontálmegyei gazdasági egyesület fiókját képező új gazdakör alakult meg a napokban Dittlich Mihály községi jegyző buzgólkodása folytán. Az alakuló közgyűlésen jelen volt a vármegyei gazdasági egyesület képviselője Marton Andor főtátrár, a járási hatóság részéről pedig ifj. Tullies György főszolgabíró.

— **Az Arany János-Társaság nagygyűlése.** A temesvári Arany János-Társaság e hó 16-ikán d. e. 11 órakor a vármegyei háza nagytermében tartja X. nagygyűlését a következő műsorral: Elnöki megnyitót mond Szabolcska Mihály elnök. Főtátrárai jelentés. Felolvassa Gálos Rezső dr. rendes tag. Arany János: Hidavatás. Szavalja Czako Pál, a Ferenc József-színház tagja. Arany János mint dalszerző. Irta és felolvassa Réffy Géza rendes tag. Arany dalaiból. I. a) Éji dal (Petőfi Sándor). b) A hegedű száraz fája (Arany János). Énekli Gáthy Kálmán, a Ferenc József-színház tagja. Arany dalaiból. II. a) A toronyban delet harangoznak (Petőfi Sándor). b) Kondorosi esárda mellett (Arany János). Előadja Gokler Antal karigazgató vezetésével a Temesvári Magyar Dalárda. Költemények. Irta és felolvassa Jögrné Draskóczy Ilma rendes tag. Régi dolgok — régi színésztéről. Irta és felolvassa Krecsányi Ignác rendes tag.

— **Meteor az időről.** Meteor a március havi időjárásról a következőket jelenti: Március hava sokkal változatosabbnak ígérkezik, mint februárius volt, elég csapadékkal s inkább a hűvös, mint enyhe jelleggel, a legenyhébb idő 9 és 11-iki változásokban várható. Március hó változások napjai: 6—8—9—11—14—15—21—22—29—30-ra esnek. Legezősebb hatásaik: 9 enyhe derült, 11 enyhe, 14 hideg, szeles, 21 csapadékos, 30 hűvös, esetleg viharos. Amint látjuk, március igen változatos jellegű időjárást hoz s a melegebb jelleg leginkább csak a 9 és 11-iki változások napok hatáskörében várható. Eleje inkább hűvös szeles, közepe hidegebb, míg 21-ike körül erősen csapadékos jellegű idő várható, hűvös, esetleg hidegebb jelleggel. Vége szintén hűvös, szeles.

— **Szülők figyelmébe.** Dobránszky Béla táncitanár, ki nálunk az előkelő körökben már ismeretes, ma délután kezdi táncanfolyamát gyermekek részére a Korona-szálloda nagytermében. Felnevelteknek hétfőn este kezd meg a tanfolyamot. Beiratkozni még most is lehet délután 5 órakor a tánciskolában, vagy Almásy és Szepessy-cég könyvkereskedésében.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5—7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetnek.

Színház.

** A tegernseei parasztszínház társulata tegnap este az „Almenrausch und Edelweiss“ című bajor jellemrajzot adta elő. A tegnapi darab lényegesen elüt a többi felületes, bohózszerű, népies színművektől, amennyiben a népelet mélyében járó, sokszor drámai erővel megrajzolt cselekményeit mutatja be. A társulat ezúttal is kitűnő összjátékot nyújtott és úgy az előadással, mint a valóban szépen előadott női hármással, továbbá a művészi citerajátékkal is sokszor zajos tapsokra ragadta a színházat teljesen megtöltő közönséget.

TÁVIRATOK.

A politika eseményei.

Minden csendes. — A képviselőház ülése. A munkapárt akcióképessége. — A miniszterelnök Bécsben. — E héten letárgyalják a választói javaslatot. — A házszabályrevízió.

Budapest, márc. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma már teljes csend van a politikában. A képviselőház zavartalanul tárgyalja a választói javaslatot, úgy, hogy előreláthatólag még ezen a héten elintézi a választói reformot. Az utcákon is helyreállott a nyugalom s a tegnapi izgalmas napot csak a esenőrékkel megerősített rendőrorjáratok jelzik.

A képviselőházban

szintén minden rendesen és nyugodtan folyik. Az ülést Tisza István gróf elnök negyed 11 órakor nyitja meg s mindenekelőtt harmadszori olvasásban megszavazzák a tanítói javaslatokat.

Azután folytatják

a választói javaslat

tárgyalását. A vitát Giesswein Sándor vezeti be, aki kritizálja a javaslatot s azt nem fogadja el.

Németh Károly előadó személyes kérdésben kijelenti, hogy a győri választójogi gyűlésen csak privát érdeklődésből jelent meg.

Blánár Béla hosszú beszédben foglalkozik a javaslat általános elveivel. Kijelenti, hogy az értelmi cenzut helyesli s azt is helyesli, hogy az analfabétákkal szemben az értelmiség hiányának korrekтивumaképpen vagyoni cenzust állapítottak meg. A 30 éves korhatárt azonban ellenzi, mert önálló birtokosok, kereskedők vagy iparosok 24 éves korukban is éppen olyan megbízhatók, mint 30 éves korukban. Hangoztatja, hogy valami megfelelő egységes korhatárt kellene megállapítani.

Huszár Károly felszólalása után

Magyar Károly a választói jogot a magyar írás és olvasás tudásához, vagy 3 gyermekhez óhajtaná kötni.

Rakovszky Iván a 30 éves korhatár fentartását szükségesnek tartja.

Az ülés folyik.

A munkapárt akcióképessége.

Budapest, márc. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az összes politikai körökben igen nagy jelentőségűnek ítélik a tegnapi nap eseményeit s teljesen egyetértenek abban, hogy a kormány politikai s parlamenti helyzetére nézve az események a legkedvezőbbek. Bármilyképpen igyekeznek is az ellenzék tegnapi szereplését magyarázni, annyi kétségtelen, hogy a választójogi vitában résztvett és maga

beismerte, hogy eddigi taktikája, az ellenparlamentari játék csődöt mondott. Ha az ellenzék méltóságteljes viselkedésének része volt abban, hogy a tömegsztrájk elmarad, úgy ezért csak dícséret illeti és ha az ellenzék vieselkedése maga után fogja vonni a szociáldemokratákkal való fegyverbarátság meglazulását, úgy a helyzet kialakulására ez is csak örvendetes lehet, mert az őszinteség teljes hiányával volt Apponyi és Andrássy szövetsége Bokányival és Weltnerrel. És a tegnapi napon ismét kiderült, hogy a függetlenségi és szociálisták politikája eszközeiben és céljaiban is elütő. A választójogi javaslat törvényre emelésének immár nincs akadály a nemzeti munkapárt és kormánya imponáló példáját adta erélyének és akcióképességének, melylyel programját a legkülönbözőbb akadályok ellenére is megvalósítja.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, márc. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint jól értesült forrásból jelentik, Lukács László miniszterelnök a jövő héten Bécsbe utazik a királyhoz kihallgatásra, hogy jelentést tegyen a választójogi javaslat letárgyalásáról.

E héten letárgyalják a választói javaslatot.

Budapest, márc. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Általános a vélemény, hogy a képviselőház még ezen a héten teljesen letárgyalja a választójogi javaslatot. Kuen-Héderváry Károly gróf is azt mondta a folyosón, hogy a Ház a javaslattal e héten végez. A vitának egyik érdekessége lesz az, hogy Tisza István gróf is fel fog szólni valamelyik napon.

A házszabályrevízió.

Budapest, márc. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A házszabályrevízió dolgában kiküldött 21-es bizottság ma délután 5 órakor ülést tart, amelyen Darvai Fülöp előadó ismertetni fogja tanulmányait.

A háboru.

Megkezdődött a leszerelés. — A békeakció. — Szerb segítség a montenegróiaknak. — A tőzsde.

Budapest, márc. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Minden jel arra vall, hogy a fenyegető európai háboru veszélye elmúlt s a balkáni háboru befejezést nyer anélkül, hogy annak lángja átesapna a nyugati államokba. A nemzetközi helyzet legfontosabb momentuma, hogy úgy monarchiánk, mint Oroszország részéről a leszerelés már tényleg megkezdődött s így nemsokára visszatérnek a dolgok rendes medrükbe.

Mai jelentéseink az alábbiak:

Megkezdődött a leszerelés.

Budapest, márc. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A katonai intézkedések megszüntetése a galicziai határon, valamint Oroszországban folyamatban van.

Egy másik bécsi távirat szerint a bécsi orosz nagykövet és Berchtold gróf között ma beható tanácskozás volt a leszerelés dolgában. Ugyancsak a leszereléssel függ össze Berchtold gróf és Krobotin hadügyminiszter mai kihallgatása is a királynál.

A békeakció.

Budapest, márc. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, Törökország és a balkáni államok között a béketárgyalások most Párisban lesznek. Ugyanekkor Szentpétervárott párhuzamosan tanácskozni fognak a nagyköveteik, hogyan rendezzék a határkérdés Bulgária és Románia között.

Budapest, márc. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Athénből sürgönyzik: A hat nagyhatalom követei tegnap este 7 órakor megjelentek a görög külügyminiszternél s közölték vele, hogy a porta békeközvetítésre kérte föl a nagyhatalmakat. A követei azt a kérdést intézték a görög külügyminiszterhez, hogy Görögország elfogadja-e az erre vonatkozó javaslatot. A külügyminiszter megfontolási időt kért.

Szerb segítség a montenegróiaknak.

Budapest, márc. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból sürgönyzik: Hivatalosan megerősítik, hogy Szerbia új segédesapatokat küld Skutari alá a montenegróiak segítségére. Kijelentik azonban, hogy ennek nincs politikai jelentősége, hanem ez Szerbiának haretéri kötelességéből folyik. Amint Szerbia a bolgárok segítségére Drinápolyhoz két hadosztályt küldött, úgy kötelessége Montenegrót is támogatni és ha a görögök kérnének segítséget, nekik is küldene.

A tőzsde.

Budapest, márc. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A tőzsdén az általános sztrájk elmaradása és a kedvező külpolitikai helyzetre az üzletmenet szilárd volt. Déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 827.50, Osztrák Hitel 633.50, Koronajáradék 84.30, Jelzáloghitelbank 439, Leszámitoló Bank 516, Hazai Bank 281, Magyar Bank 572, Rimamurányi 726, Salgótarjáni 760, Közúti vasut 672, Villamos Vasut 373.

Nagy szerencsétlenség egy tengeri hadgyakorlaton.

Budapest, márc. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Wilhelmshafenből sürgönyzik, Helgoland irányában tegnap nagy harcászati gyakorlat volt az új német torpedónaszádok és több cirkáló között. Gyakorlat közben az egyik cirkáló nekiment az „S. 178.“ jelzésű torpedónaszádnak és ezt kettészeltte, úgy, hogy nyomban elsüllyedt. Hatvan ember vízbe fullt s csak két tiszt és 15 ember menekült meg.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	11.50
Buza (októberre)	12.18
Rozs (áprilisra)	9.75
Rozs (októberre)	9.70
Zab (áprilisra)	9.78
Zab (októberre)	8.65
Tengeri (májusra)	7.50
Tengeri (júliusra)	7.75

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nyílttér.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

1539-42.9

Fog-Krém

KALODONT

Szájviz

Óbék község előjáróságától.
456—1913. szám. 1766—2.1

Hirdetmény.

Óbék község (Torontálmegye) előjárósága 36862 korona 71 fillér költségeliránzzal új községházát épített, melyre nézve nyilvános árlejtést hirdet és a versenytárgyalás határnapjául 1913. évi március hó 20-ika d. e. 9 órája tüzetik ki.

Ajánlatok írásban is beadhatók, melyek egyidejűleg fognak tárgyalatni.

Bánatpénzül 600 korona teendő le készpénzben vagy elfogadható értékpapírosokban.

Vállalkozó köteles a régi községházát is lebontani, melyhez már április hóban hozzáfognia kell. Építkezés utána azonnal megkezdendő lesz.

Közelebbi feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtudhatók, hol a tervek és költségvetés is betekinthező.

Óbék, 1913. évi március hó 2-án.

Kracsun Elek,
bíró.

Füredi Márton,
körjegyző.

Egy jókarban lévő hosszú

Zongora

jutányos áron eladó

Mária Terézia-utca 3. sz. a.

1759—3.2

Izraelita Szentegylet Chewra-Kadisa.

Közgyűlés.

A Nagybecskereki Chewra-Kadisa Szentegylet vasárnap, folyó hó 16-án délelőtt 10 és fél óraker a hitközségi tanácssteremben

rendes évi közgyűlését

fogja megtartani, melyre az egylet t. c. tagjai ezennel tisztelettel meghívattak.

Napirend:

1. Az előjáróság évi jelentésének és zárszámadásának előterjesztése.

2. A számvizsgáló-bizottság jelentésének feloivasása és a felmentvény megszavazása.

3. Az 1913. évi költségvetésnek tárgyalása.

4. A választó-bizottság 7 tagjának megválasztása.

5. Új tagok felvétele.

6. Netáni indítványok tárgyalása

Nagybecskerek, az 1913. évi február hó 21-én tartott választmányi ülésből.

Löffler Jónás,
titkár.

Strasser Jakob,
elnök-helyettes.

Jegyzet: A közgyűlés után lesz a szokásos isteni tisztelet. (1767 1)

Nagybecskereki járás főszolgabirájától.
1108—1913. szám. 1758—3.2

Pályázati hirdetmény.

Az újonnan rendszeresített jankahidi községi irnok-végrehajtói állásra, melynek javadalma évi 800 korona fizetés, pályázatot hirdetek, felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy ebbeli kérvényüket hozzám e hó 18-áig benyujtsák.

A választás pedig később fog megejtetni. Nagybecskereken, 1913. évi március 1-én.

Lowieser Imre, főszolgabíró.

Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú 1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához 1 szelvény 15 kor.
(kabát, nadrág, és mellény) 1 szelvény 17 kor.
elegendő, csak 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.—K-ért, szintegy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamagant, női kosztüm szöveteket stb. gyári áronk kélld, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövet-szükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Perjámosi járás főszolgabirájától.
4620—1912. szám. 1762—2.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye Pészak községben üresedésben levő orvosi állásra pályázatot hirdetek.

A községi orvos javadalmazása:

Az 1908:XXXVIII. t.c. értelmében évi 1600 korona törzsfizetés és 5—5 évenkint 800 koronáig emelkedő 200 koronás ötödéves pótlékon kívül 1000 korona lakbér-átalány és a régi jegyzői lakásnak díjmentes használata.

A községnek vasuti állomása, szeszgyára és uradalma is van.

A lakosság száma 3182.

A szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények folyó évi március hó 22-ig hozzám annál inkább beterjesztendők, mert az elkéssetten vagy szabályszerűen fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

Perjámos, 1913. évi március hó 1-én.

Dr. Sal, főszolgabíró.

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki egyesült h. é. vasut. — Érvényes 1912 október hó 1-től.

Szedeg—Karlova—Nagybecskerek.									
Oda.					Vissza.				
Szv. 4708	Szv. 4710	Szv. 4702	Szv. 4714	Szv. 4706	Szv. 4704	Szv. 4707	Szv. 4701	Szv. 4709	Szv. 4711
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
10 ¹⁵	—	—	8 ¹⁰	8 ¹⁰	2 ⁴⁰	ind.	Budapest nyugoti pályandvar (191)	érk.	4 ⁴⁵
8 ⁴²	—	4 ³⁶ 7 ⁴⁸	7 ⁴⁸	9 ⁰⁵	1 ⁵⁵	ind.	Temesvár-Józsefváros (191)	érk.	12 ³⁴
1 ²²	—	8 ⁴⁰	11 ⁰⁸	—	4 ⁴	érk.	Szeged Rökus (193)	érk.	8 ⁰²
155	457	956	1150	227	622	ind.	Szeged × (191, 193)	érk.	720
*200	508	*1001	—	*231	—	ind.	Ujszeged	ind.	*715
208	511	1009	12 0	240	632	érk.	{ Szőregh (191)	ind.	706
209	512	1010	1201	242	633	ind.	Öszentiván-Ujszentiván	érk.	705
216	520	*1016	—	250	*639	ind.	Vedresháza 3. sz. őrház	—	658
*222	*526	*1021	—	*256	*644	ind.	Gyála	—	*651
229	534	*1027	—	304	*651	ind.	Ókeresztur	—	644
236	541	1033	—	312	656	ind.	Kupuszina	—	637
—	*551	*1042	—	*323	*705	ind.	Törökkanizsa	—	617
303	610	1058	1244	343	717	ind.	Szanád	—	556
316	624	*1111	—	358	*723	ind.	Csoka	—	546
326	634	1118	103	420	737	ind.	Tizsaszentmiklós	—	533
338	647	érk.	—	433	748	ind.	*17. sz. őrház	—	517
*346	*654	—	—	*440	*754	ind.	Padé	—	502
354	703	—	*123	449	812	ind.	Esztermajor	—	451
*408	718	—	—	504	*813	ind.	Boesár	—	440
419	729	—	—	515	823	ind.	érek. Karlova × (201)	ind.	355
429	739	—	149	525	831	ind.	érek. Nagyikinda (201)	ind.	636
54	833	—	401	—	1011	ind.	ind. Nagyikinda (201)	érk.	812
355	636	—	1140	216	721	ind.	ind. Karlova × (201)	érk.	741
431	752	—	154	535	800	ind.	Beodra	—	906
448	801	—	—	544	—	ind.	Vinceér	—	858
*457	*810	—	—	*553	—	ind.	Törökbecse-Araacs	—	*849
521	834	—	227	617	833	ind.	Kumán	—	713
537	851	—	—	634	—	ind.	Melenceze (Ruszandafüzdő)	—	804
55	905	—	251	648	857	ind.	Alsóelemér	—	646
60	920	—	303	703	*909	ind.	érek. Nagybecskerek × (210, 217)	ind.	*633
62	934	—	315	717	921	ind.	érek. Pancsova (210)	ind.	621
12 01	—	—	—	1051	—	ind.	—	—	510

Nagykikinda—Karlova.									
Oda.					Vissza.				
Vv. 4812	Szv. 4802	Szv. 4804	Szv. 4806	Szv. 4808	Szv. 4801	Szv. 4803	Szv. 4805	Szv. 4807	Vv. 4811
I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.	I-III.
8 ⁰⁵ 10 ¹⁵	—	—	8 ¹⁰	24	125	405	125	74	—
—	—	—	12 ⁵⁸	424	738	1233	635	606	715
355	636	1140	215	720	645	833	140	404	1031
418	658	1200	235	740	525	813	120	344	1008
434	713	1214	249	755	50	758	105	329	953
720	941	254	597	1234	155	47	—	110	622
620	991	315	717	921	—	621	1000	117	622
1209	—	—	1081	—	—	—	510	—	317